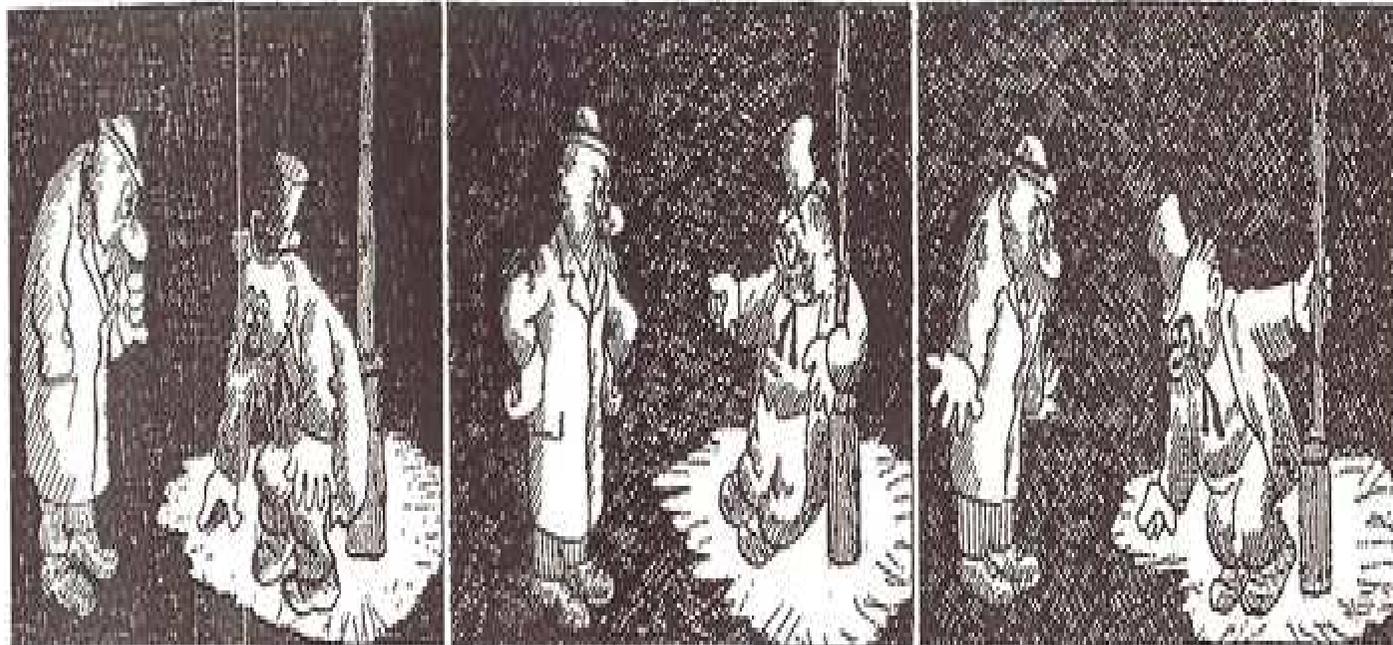

Det lange lys på den økonomiske politik

Torben M. Andersen
Institut for Økonomi
Aarhus Universitet

Storm P

-Har Herren tabt noget?
-Tjah – øh – min portnøgle!

-Har de tabt den her?
-Næh – der var henne
i den mørke gade

-Jamen, hvorfor søger De så her?
-Jo – her står en lygte – her er
betydligt lysere!

Synet på økonomisk politik

- Fine-tuning
- Efterspørgselsstyring
- Udbudssiden: indkomspolitik/devalueringer
- Det dobbelte balanceproblem: Arbejdsløshed og betalingsbalance

Twist:

- Skattestigninger: mindske importtunge privat forbrug, finansiering af offentlig forbrug
- Sikring af konkurrenceevnen via stram indkomspolitik og lejlighedsvis devalueringer

Erfaringer

- 1970erne/80erne: fine-tuning ikke mulig
- Midt 80erne: store lønstigninger trods ledighed på 8-9% - strukturproblemer
- Devalueringer og inflationsbias

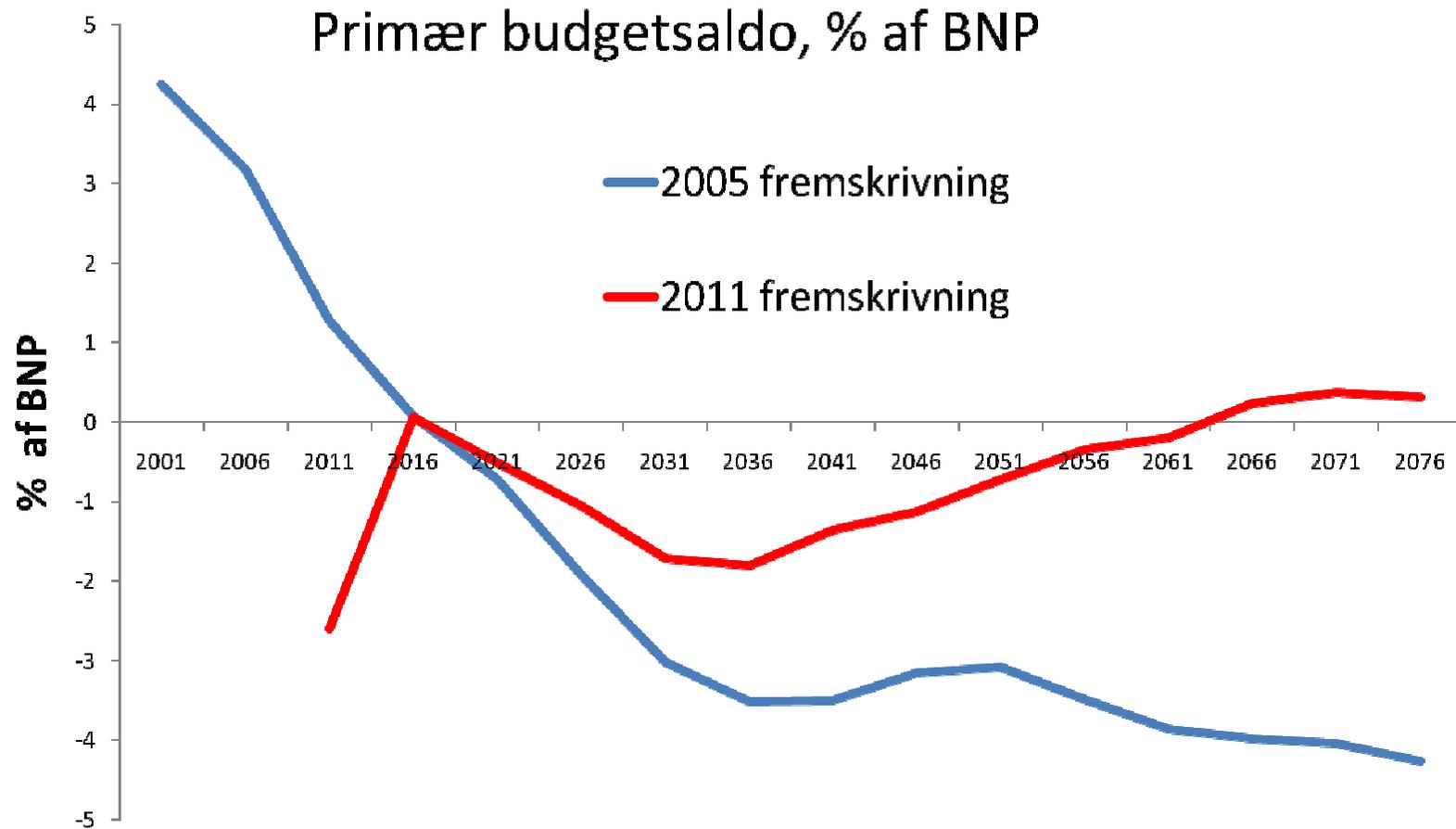
Mellem-fristede og langsigtede hensyn

- Fastkurspolitikken
- Strukturpolitik (Arbejdsmarkedsreformer - 90erne)
- Demografi og finanspolitisk holdbarhed
(De økonomiske planer: 2010, 2015, 2020...)

De mange gentagelser....

”Formandskabet har i tidligere redegørelser drøftet strukturproblemerne på arbejdsmarkedet. Disse problemer eksisterer fortsat og er ikke blevet mindre tungtvejende end tidligere...” (DØR E1994, s. 70).

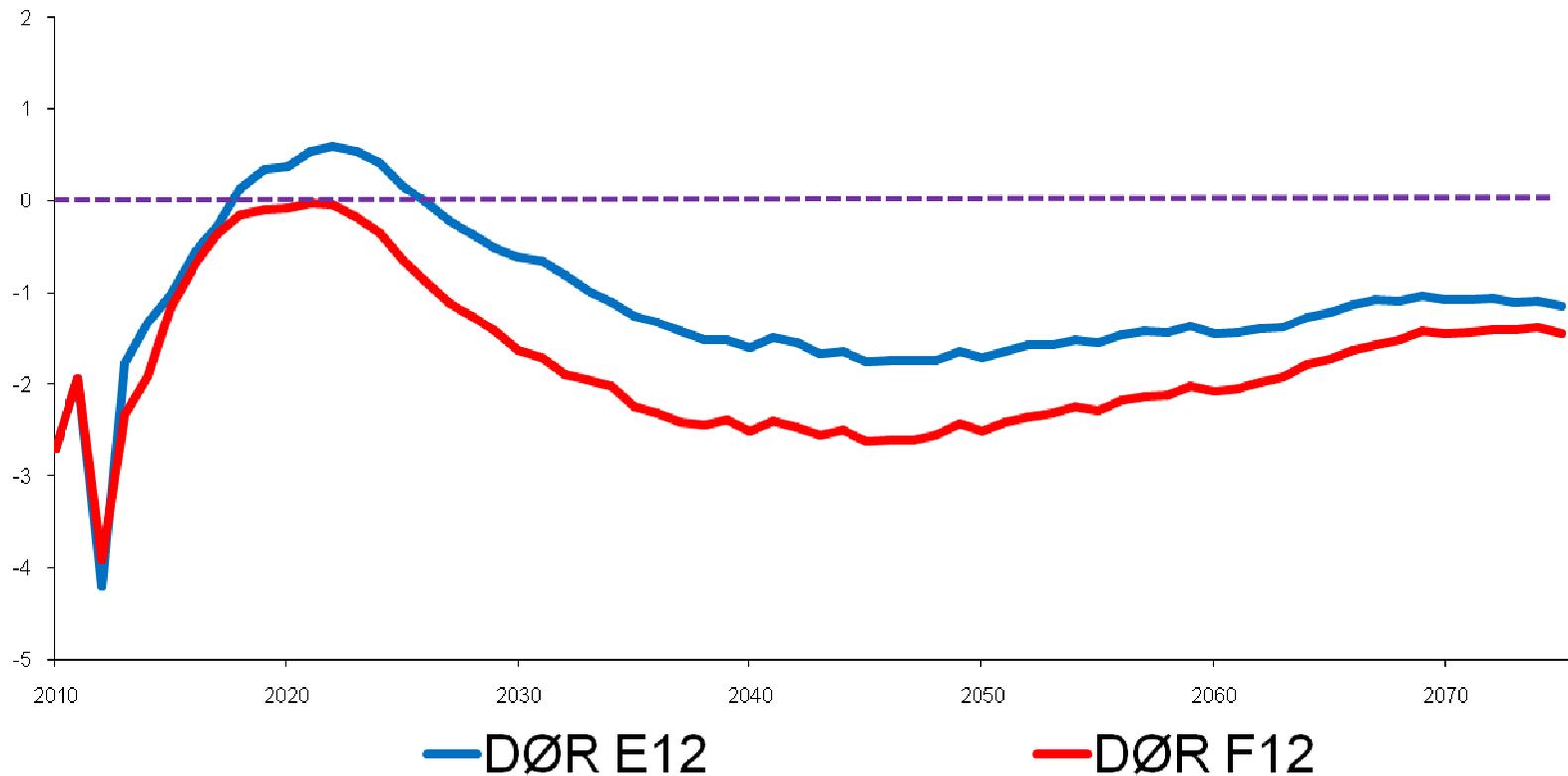
Reformeffekter

Primær budgetsaldo

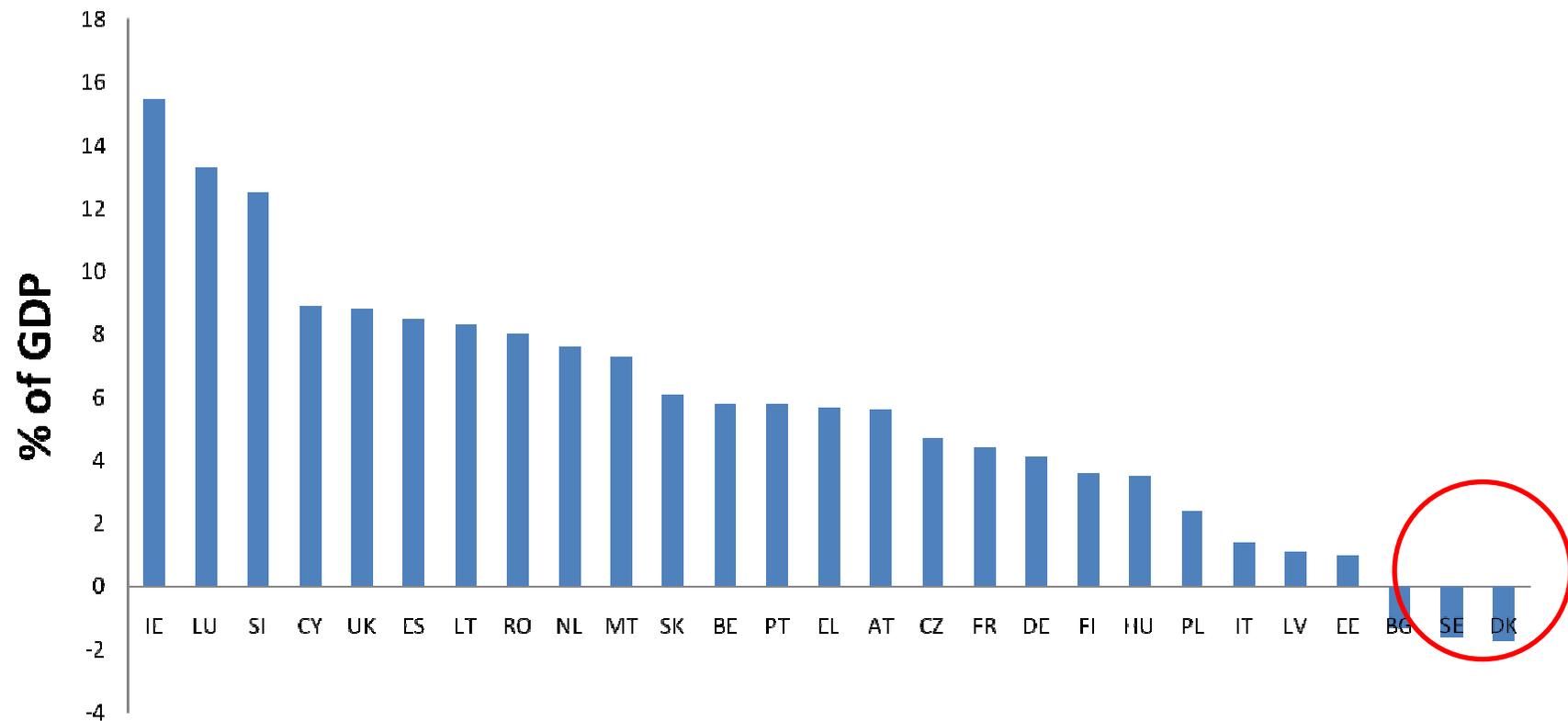
Budgetprofil – den aktuelle udfordring

Offentlig budgetsaldo, % af BNP

Finanspolitisk holdbarhed

S2 indickator: Permanente krav til forbedring af de budgetsaldo % af BNP

Det lange sigt

- Ikke prognoser!
- Grundlag for at planlægge og påvirke udviklingen - fremtiden kan påvirkes!
- Andet værktøj = andre modeller for at analysere disse problemer

Ligevægtsøkonomer!

- Ligevægtsbegreb = hvilke transaktioner gennemføres, og på hvilke vilkår?
- Alle modeller har et ligevægtsbegreb!
 - 45°-modellen: aktivitet bestemmes af efterspørgsel ved givne priser
 - Uligevægtsmodeller: den korte side af markedet bestemmer – for givne priser
 - Fuldkommen konkurrence – pris sikrer ligevægt mellem udbud og efterspørgsel
 - Ufuldkommen konkurrence (Cournot-Nash; Bertrand-Nash; Stackelberg.....)
- Afgørende
 - Hvilke markeder eksisterer
 - Markedsform
 - Information
 - Aktører/Beslutningskriterier

Generel ligevægt

- Samspil mellem markeder (til forskel fra partiel model)
- ISLM-modellen er en GL-model!
- Walrasiansk model: komplet sæt af markeder og fuldkommen konkurrence
(særlige egenskaber: allokering er Pareto-efficient)
- Uendelighed af andre typer GL-modeller (manglende markeder, manglende information, imperfekt konkurrence, irrationel adfærd)

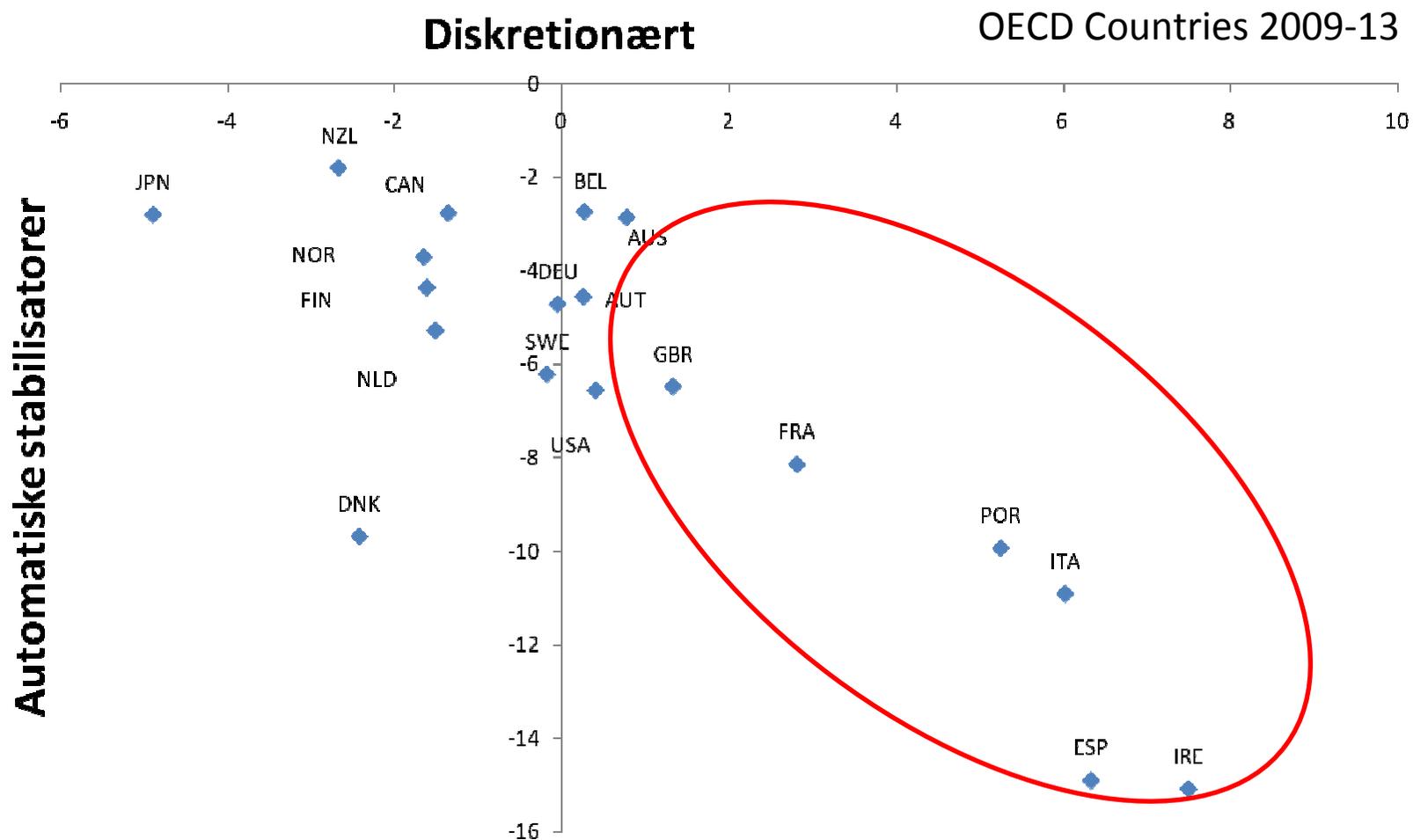
Langsigtsligevægt

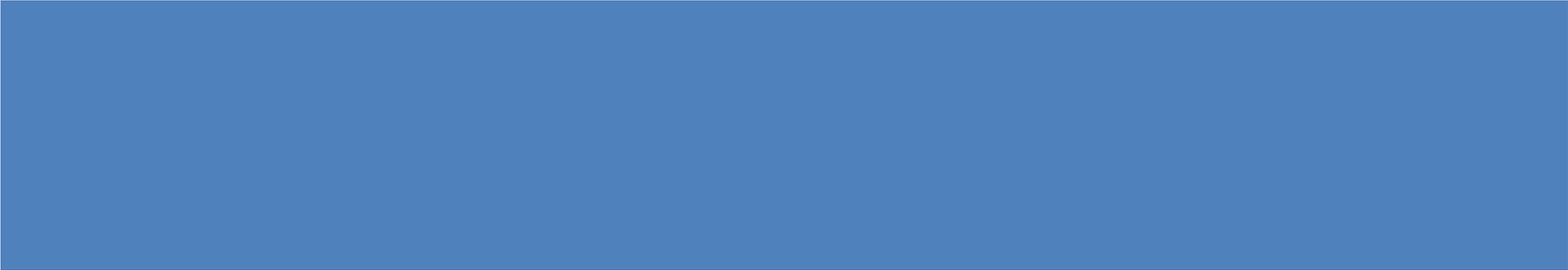
- Langsigtet ligevægt forenelig med:
 - Ufrivillig ledighed/fejlallokering af ressourcer
 - Velfærdsgevinster af offentlige intervention
- Overlappende generationsmodeller (DREAM)
 - IneffICIENT allokering selv under fuldkommen konkurrence
 - Velfærdssamfund kan udløse Pareto-forbedringer

Trade-off: Kort vs lang-sigt?

- Fastkurspolitikken
- Arbejdsmarkedsreformer
- Demografi (pensionssystem + tilbagetrækning)
- Stabil valutakurs + lavt rentespænd
- Lavere strukturel ledighed (også under krisen!)
- Fremtidssikring af velfærdssamfund + kortsigtet handlefrihed

Finanspolitik – automatiske stabilisatorer og diskretionær politik

-
- Fokus på det mellem-fristede og lange sigt har haft stor betydning for den økonomiske politik
 - Beskæftigelse og vækst
 - Velfærdssamfund (finansieringsgrundlag)
 - Frihedsgrader på kort sigt (konjunkturpolitik)
 - Forstærket rolle for DØR via budgetloven

Planerne

2010, 2015, 2020.....

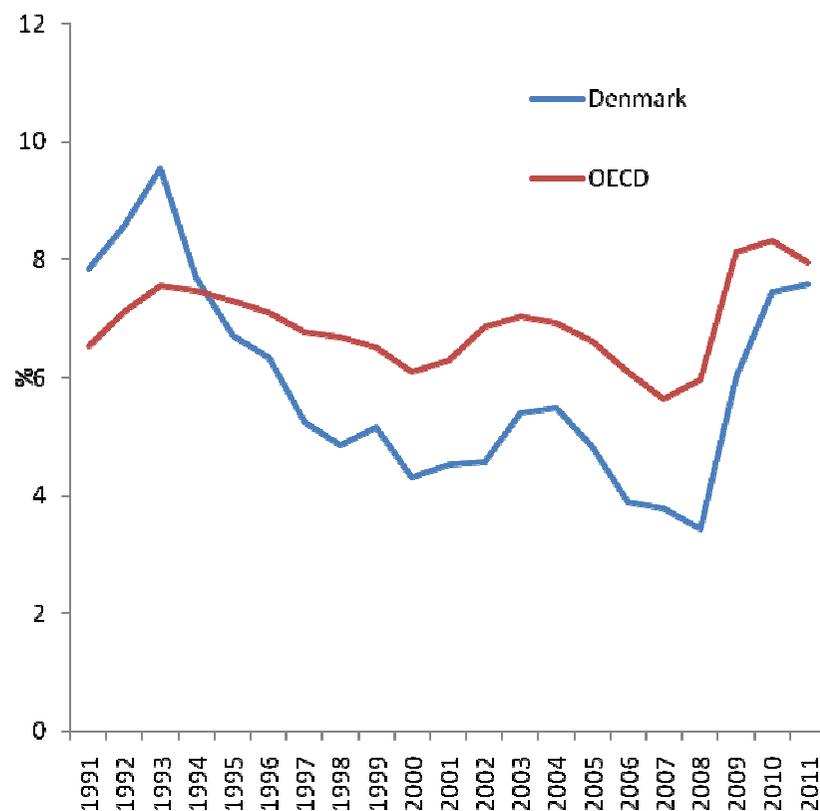
- Målsætninger (typisk for forløb frem til slutår)
- Systematiske afvigelser kan akkumuleres!
- Hvornår skal planerne revideres?

Budgetlov:

- Systematisk udgiftsstyring og prioritering
- Den samlede budgetstilling på de samlede offentlige finanser skal være i balance eller udvise et overskud

- Det Økonomiske Råd skal herunder årligt vurdere holdbarheden i de langsigtede offentlige finanser og den mellemfristede udvikling i den offentlige saldo samt vurdere, om de vedtagne udgiftslofter er afstemt med de finanspolitiske målsætninger for de offentlige finanser givet de reformer og finansieringsinitiativer m.v., som er besluttet af et flertal i Folketinget. Det Økonomiske Råd skal endvidere vurdere, om de vedtagne udgiftslofter overholdes såvel i planlægningsfasen, som når regnskabet foreligger

Reformer og arbejdsmarked

- *"The malfunctioning of the labour market is at the core of the macroeconomic imbalances in the Danish Economy"* OECD Economic Survey Denmark, 1990, p 57.

"....the flexible labour market, combined with active support for those losing jobs, makes a good starting point to benefit from globalisation", OECD Economic Survey Denmark, 2008, p 21.